Štev. 260 V Trstu, v torek 24. septembra 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—. Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov *mm* po 16 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov *mm* po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljna vrsta K 2·—. Mali oglasi po 8 vin. beseda, najmanj pa 80 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilični račun št. 841.652

Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 23. (Kor.) Uradno se javlja: Nič novega.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 23. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Rupreht a: Pri krajevnih podvzetjih južno Neuve Chapella smo ujeli nekaj mož. Topovsko delovanje je oživelo med Ypernom in La Bassée, na obeh straneh Scarpe in južno Marquiona. — Bochnova armada: V odsekih vzhodno in jugovzhodno Epehya kakor tudi med potokom Omignonom in Sommo je topovski boj dosegel popoldne zopet večjo moč. Pehotni napadi, ki so jih izvršili Angleži proti našim črtam jugovzhodno Epehya, so bili odbiti. Kakor v zadnjih dneh, se je včeraj posebno odlikovala druga gardna pehotna divizija. Ponoči se je nadaljevalo močnejše streljanje. V ponočnih napadih vzhodno Epehya se je ustalil sovražnik v posameznih kosih jarkov. Boji v srednjem ozemlju Oise. — Armada nemškega cesarjeviča: Med Ailetto in Aisno je včeraj bojno delovanje opešalo. Polzvedovalni boji v Šampanji. — Gallwitzeva armada: Med Cotes Lorraines in Mozelo zgodaj zjutraj naraščajoče topovsko streljanje. Sovražnik, ki je prodiral z močnimi oddelki proti Haumontu, južno Tampvitouxa in Rembercourta in tipal s poizvedovalnimi oddelki proti našim postojankam, je bil odbit. Zapadno Mozele smo pomaknili lastno črto nekoliko naprej.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 22. (Kor.) Od Skumbija do Černe obojestransko topovsko streljanje, na več točkah zelo srdito. Ob vzhodni Černi so vrgle naše enote več srbskih oddelkov s protinapadom nazaj. V kotu med Černo in Vardarjem se nadaljujejo boji z veliko srditostjo. Potem ko so naše hrabre čete tekom zadnjih dni odbile srdite grško angleške napade na postojanke pri Dojranu, je bojno delovanje na tej fronti popustilo na sili. V dolini Strume patruljni spopadi.

SOFIJA, 23. (Kor.) Zapadno Ohridskega jezera in pri Cerveni Steni od časa do časa srdito topovsko streljanje. Na Peristeriu in severno Bitolja so bili sovražni napadalni oddelki po boju iz bližine vrženi nazaj. Ujeli smo več Francozov in Grkov. Zapadno Cerne so imeli naši bataljoni z znatnimi sovražnimi silami težke boje za višine južno Trojaka in Drenova. Vsled umaknitve fronte v kotu med Černo in Vardarjem smo umaknili sosednje enote v nove postojanke južno Prilepa in severno Dojrana.

TURŠKO.

CARIGRAD, 22. (Kor.) Iz glavnega stana se poroča: Palestinska fronta: Na fronti se vrše naša gibanja, ki smo jih izvedli tudi ob Jordanu, v polnem redu. Naši zadnji oddelki se povsod hrabro branijo. Na ostalih frontah nobenih važnih dogodkov.

Napad na Carigrad.

CARIGRAD, 22. (Kor.) Včeraj so hoteli sovražni letalci napasti Carigrad. Vsled energične obrambe so ostali le malo časa nad mestom in se oddaljili, ne da bi povzročili kako škodo. Danes ponoči je bil poizkus ponovljen.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

22. sept. — Včeraj ste južno Naga po močni topovski pripravi dve sovražni koloni napadli višino 703 na Dosso Alto. Prva je izvršila frontalen sunek s severa proti jugu, druga je poizkušala obkoliti postojanko s severozapada proti jugovzhodu. Neustrašene čete 6. česko-slovaške divizije so se branile z občudovanja vredno hrabrostjo. Obkoljevalni poizkus se je izjalovil in je bil naglo odbit. Druga sovražna kolona je uničila neko sprednjo postojanko in zasedla višino 703. Po srditem boju iz bližine je bila zopet vržena in je imela težke izgube. Nekateri poizkusi sovražnih oddelkov so se izjalovili na Cima Cadi, na Col del Rosso in Col d'Etele. Na malih otokih Piave in na višini Montella so bile sovražne straže uničene. Na severnih vznožjih Monte Tombe smo ujeli več mož.

Francosko uradno poročilo.

21. sept. pop. — Ponoči so francoske čete, ki se bojujejo v ozemlju St. Quentina, zavzele Benay in napredovale do severno te vasi. Odbile so nemški protinapad na Castres. Na planoti severno Aisne obojestransko topovsko delovanje. V Lotaringiji sta bila dva sunka na francoske postojanke pri Arrancourtu zavrnjena. Na ostali fronti nič novega.

Macedonsko bojišče, 19. t. m.: Kljub živalnemu odporu sovražnih zadnjih oddelkov se nadaljuje napredovanje ofenzive med Černo in Vardarjem. Tekom 19. septembra je dosegla konjenica ozemlje Poloska. Srbske armade so se pri Dunjah ustalile deloma na levem bregu Černe, deloma so dosegle nadaljne napredke v smeri Konopišta in sicer sredi ozemlja, ki je loči Balkanica od gornje Pesave in je posebno težavno. Končno so se francoske in grške bojne sile polastile vasi Tušin in Nonte ob vznožju Dzene. Vsled težavnih zvez in težavne poročevalske službe ni mogoče natančno sešteti plena, ki vsekakor presega 5000 ujetnikov in 80 topov. Napad Angležev in Grkov v ozemlju Dojrana, ki se je vršil ob srditih bojih, napreduje kljub srditim bolgarskim protinapadom.

21. sept.: Zasledovanje poraženih bolgarskih bojnih sil med Černo in Vardarjem se metodično nadaljuje. Kljub naraščajočemu odporu sovražnih zadnjih oddelkov so dosegle srbske čete srednjo Vacašo. Zavezniške čete so prekoračile v okolišu Čabrena reko Černo. Polastile so se dalje visokih vrhov Porte in Dzene. Bolgari zažigajo vasi, ki jih zapuščajo. Eno njihovih poljskih baterij smo uplenili polnoštevilno. Letala so umikajoče se kolone neumorno obmetavala z bombami in jih obstreljevala s strojnicami. Na obeh straneh Vardarja in severno Bitolja močno topovsko delovanje.

22. sept. — Ponoči precej živalno topovsko delovanje pri St. Quentinu in ob Aisni. Ob Vesli smo odbili dva sovražna sunka. Francoski oddelki so vdrli v Šampanji in Lotaringiji v nemške črte in ujeli nekaj mož.

Angleško uradno poročilo.

22. sept. pop. — Ponoči so napadle naše čete vzhodno Epehya. Napad je napredoval. Zavzeli smo selo Bryzel in več utrjenih oporišč in ujeli množino Nemcev. Južno Villers Guislaina je izvršil sovražnik včeraj zvečer krajeven napad, ki smo ga odbili. V pretekli noči so izvršile angleške čete posrečen sunek pri Grevejllu in napredovali za dve angleški milji. Danes zjutraj je izvršil sovražnik napad na naše nove postojanke severozapadno La Bassée. Boj za te postojanke se še nadaljuje.

22. sept. zvečer. — Sovražni napad severozapadno La Bassée je bil brez uspeha. Naša postojanka je neizpremenjena. Na ostali fronti razven krajevnih spopadov na raznih točkah, v katerih smo nekoliko izboljšali lastne postojanke južno Villers Guislaina in Zillebeka, nič novega.

Angleško poročilo iz Palestine.

21. sept. — V noči 19. t. m. so pričele naše čete splošen napad med Jordanom in morjem. Vzhodno ceste Jeruzalem—Nablus so prodirale angleške in indijske čete, ki so odrezale turške zvezne ceste, ki vodijo iz Nablusa proti jugovzhodu. Dne 19. t. m., ob 4'30 zjutraj, se je pričel glavni napad, ki so se ga udeležile tudi francoske čete, in sicer med Rafatom in obalo. Naša pehota je naglo napredovala in se prebila skozi ves sovražni obrambni sistem na tej fronti. Do 8. zjutraj je prodrla do 5 milj globoko in krenila nato proti vzhodu. Zadnja zanesljiva poročila pravijo, da je naša pehota zasedla popoldne železniško križišče Tul Keram, brigada lahke avstralske konjenice pa je dosegla progo Tul Keram—Mesudih in odrezala velike čete oddelke umikajočega se sovražnika s topovi in trenom. Med tem je prodiral močen konjeniški oddelek angleških, indijskih in avstralskih čet v severni smeri v obrežno nižino in zasedel opoldne železniško križišče Kudeiro (Liktera), 19 milj od izhodne operacijske točke. Vzhodno Jordana je močen oddelek arabskih čet hedžaškega kralja udaril proti turškemu železniškemu križišču Derza in pretrgal odhod proti severu, jugu in zapadu vodeče zvezne proge. Vojno ladje so z dobrim uspehom podpirale naše čete in očistile obrežne ceste s topovi. Operacije se nadaljujejo. Dne 19. t. m. ob 8 zvečer je šlo skozi naše črte nad 3000 ujetnikov. Pripravljeni so še številni nadaljni ujetniki, ki še niso šteti. Uplenjene so bile dalje velike množine vojnega orodja. Arabci so vzhodno Tiberijskega jezera odrezali hedžaško progo. Hedžaški kralj je prizadejal Turkom pri Teiftu, južno Mrtvega morja, resen poraz.

22. sept. — Dne 21. septembra, ob 9 zvečer, je krenila naša pehota na levem krilu, z vrtiščem na svoji levici, pri Bir Afurju 5 milj od vzhoda severno Tul Kerama. Dosegla je črto Dedšan (5 milj jugovzhodno Nablusa) — Samaria — Bir Afur, podeč pred seboj sovražnika zapadno ceste Jeruzalem—Nablus v naročje naše južno Džerina in Beisana operirajoče konjenice. Drugi sovražni oddelki so se zaman poizkušali rešiti v dolino Jordana, v smeri Isir ed Damie. Tem četam so prizadejale težke izgube naše letalske sile, ki so jih neprestano z neznatne višine vznemirjale z bombami in strojnicami. V bližini Tiberijskega jezera drže naši konjeniški oddelki Nazaret in železnico in cestne prehode čez Jordan pri Isir ed Damie. Dosedaj je naštetih 18.000 ujetnikov in je uplenjenih 120 topov.

Ameriško uradno poročilo.

22. sept. — V Woevri so vdrle naše napadalne patrulje na dveh točkah v sovražne črte, prizadejale sovražniku številne izgube in ujele 25 mož. Neki sovražen oddelek, ki je skušal priti do naših postojank, je bil odbit.

DOGODKI NA MORJU.

DUNAJ, 23. (Kor.) Kakor smo izvedeli, s pristojne strani, je poveljnik podvodnika, ki je dne 20. t. m. pred rtičem Rodonijem potopil velik francoski podvodnik, poročnik linijske ladje, Hugon baron Seiffertitz. Ta je svoječasno kot drugi oficir podvodnika »5« pod poveljstvom kapitana Trappa sodeloval pri potopitvi francoske oklopnice »Leon Gambetta« in italijanskega podvodnika »Nereide«.

BEROLIN, 23. (Kor.) V Atlantskem morju so potopili naši podvodniki 35.000 ton. Potopljeno blago je obstojalo večinoma iz premoga, bombaževine, petroleja, lesa in živil.

Letalski napadi na nemška mesta.

BEROLIN, 23. (Kor.) V noči od 16. na 17. t. m. je bila pri letalskem napadu na Mainz cerkev sv. Ivana znatno poškodovana. V Stuttgartu je bilo ubitih 6 žensk in 4 otroci, tri ženske in 4 otroci so bili težko ranjeni. Sestrelili smo 9 sovražnih letal. Entenda je izgubila torej pri svojih napadih na nemška mesta meseca septembra 14 letal.

IZ RUSIJE.

Novi atentati — nove represalije.

MOSKVA, 22. (Kor.) Na člane sovjetske vlade so bili zopet izvršeni atentati, kar bo imelo za posledico nove agresivne odredbe.

Z murmanske fronte.

LONDON, 22. (Kor.) Dne 16. in 17. t. m. so izvršile mornariške enote in čete zaveznikov na Dvini uspešno operacijo. Potopile so dve sovražni ladji in tri topove. Sovražnik je imel težke izgube.

Volitev atamana v donski republiki.

KIJEV, 21. (Kor.) Volitev atamana v donskem ozemlju je bila za par dni odgodena. Izvoljen bo najbrže zopet general Krasnov.

Kriza v sibirski vladi.

MOSKVA, 22. (Kor.) Glasom poročila iz Pense se je kriza v sibirski vladi, ki je nastala vsled politike generala Almasova, še poostrila.

Konferenca komunistične stranke.

MOSKVA, 22. (Kor.) Dne 21. t. m. je bila otvorjena prva vseruska konferenca stranke ljudskih komunistov Navzočih je bilo skupno 36 delegatov.

Preganjanje Jugoslovanov v Rusiji.

MOSKVA, 22. (Kor.) Glasom »Izvestij« je ljudski komisarijat za narodno gospodarstvo v Moskvi odredil takojšnjo registracijo vseh v sovjetski republiki nahajajočih se jugoslovanskih državljanov, kakor Srbov, Hrvatov, Bolgarov in Slovencev. Odredba se utemeljuje s protirevolucijonarnim delovanjem jugoslovanskih reakcijonarjev.

Odhod angleških državljanov iz Rusije.

LONDON, 22. (Kor.) Kakor poroča Reuter, je dobila angleška vlada od Čičerina obvestilo o odpotovanju angleških državljanov. Sedaj se vrše pogajanja glede obojestranske odprave angleških in ruskih državljanov v domovino. O položaju angleških državljanov v Petrogradu ni Moskvi ni nobenih poročil, vendar pa je pričakovati, da so se vsi rešili.

Monarhistično gibanje v Ukrajini.

KIJEV, 22. (Kor.) Ukrajinska brzojavna agentura izjavlja, da ukrajinska vlada odločno nasprotuje naraščajoči monarhični agitaciji in in hoče nastopiti proti njej z enako odločnostjo, kakor proti skrajnim socijalističnim strankam.

GROF BURIAN O USODI IN UČINKIH SVOJE NOTE.

BEROLIN, 23. (Kor.) Ponedeljkov članek glavnega urednika »Berliner Tageblatta«, Teodorja Wolffa, vsebuje sledeča poročila zunanjega ministra grofa Buriana o njegovi noti: Način, kako je bila sprejeta moja nota, me ni mogel presenetiti; pričakoval sem namreč komaj kaj drugega. Vedel sem seveda, da entenda ne bo kar takoj privolila v mirovna pogajanja. V položaju, kakor je sedaj, je od časa do časa potrebno, da se s pomočjo kakega reagenčnega sredstva stvari popolnoma razjasnijo. In tako reagenčno sredstvo je bila moja nota. Menim, da je spravila že jako važne pojave na dan. Takih pojavov bomo v kratkem gotovo videli še več. Zelo čudna je vendar n. pr. izredna naglica, s katero je odgovoril Wilson. Vsekakor se izplača, da se nekoliko premotrijo vzroki te naglice. Očividno je hotel Wilson prehiteti ostale entente vlade. Saj je vendar vedno gledal na to, da bi bil arbiter mundi. Že v nevtralnosti je stremel po tej ulogi. Tudi, odkar se je pozneje vsled podvodniške vojne pridružil ententi, je imel vedno željo, da ostane svetovni sodnik. Tako je postavil svojih 14 točk in k njim še dvakrat po štiri; skupno naj bi bilo torej 22 točk merodajnih za novo ureditev sveta. Ne trdim, da je pri tem neodkritosrčen. On je v gotovem oziru istočasno odkritosrčen in neodkritosrčen. Opozorilo bi se ga gotovo lahko na mnogo slučajev, ko se je Amerika sama pregrešila proti načelom, ki jih je formuliral v svojih 14 točkah. Tako na primer postopanje s Kolumbijo in zasedenje Teksasa. Toda končno so bila s tem odprta kulturi nova velika ozemlja. Pravim le, da vendar ni dobro, ako se spravljajo vedno le naša dejanja v nasprotje z naziranji, ki so izrečena v Wilsonovih točkah. Ako je sedaj Wilson tako hitro odgovoril na noto in ako s tako naglico naglaša, da vztraja pri svojih programnih točkah, se je zgodilo to le radi tega, ker ne želi, da bi mu Anglija in Francija stopili vmes s svojim odgovorom in svojimi posebnimi željami. To, kakor rečeno, gotovo ni neinteresantno. Nedvomno so v Angliji in Franciji nekoliko ozlovoljeni, kakor je razvidno že iz nekaterih izjav časopisja, čeprav se tega nikakor ne sme precenjevati.

Reagenčno sredstvo, nota, nam je dala priložnost, da pogledamo stvari nekoliko globlje. Seveda učinek reagenčnega sredstva s tem še nikakor ni izčrpan. Saj se vendar vsaka izjava o tem, kak učinek je napravila nota na miroljubne kroge, iz previdnosti takoj zatre. Vendar pa je skoro jasno, da se bo ta učinek občutno pokazal že pri predstoječih parlamentarnih razpravah v Angliji. In ako bi bili potrebni dokazi za to, da so ententne vlade same prepričane o tem učinku, je eden dokazov nervozni način, kakor je imel državni tajnik Balfour dve uri potem, ko je prečital noto, svoj znani govor, drugi pa govor ministrskega predsednika Clemenceaua. Na te govore odgovarjati z drugimi podobnimi govori, nima nobenega pomena. Z donečimi govori ustvarjati vedno novo razburjenje, ni težko. To bi bilo v direktnem nasprotju s predlogom.

Glede časa je obstojalo med nami in Nemčijo popolno soglasje. Vsaj vprašanje ni datiralo od danes in včeraj. Obstojale so sicer gotove razlike v naziranju, toda časa samega se niso tikale. Nemške čete na zapadu so dosegle Hindenburgove črte in jo bodo držale. S tem je nastopil odmor. To so trenotki, ki jih je treba porabiti za delo. Kdo ve, kdaj nastopi prihodnji primerni trenotek? Naša dolžnost je, da delamo z vso resnobo in da ne počivamo. Pri vas, kakor pri nas, se lahko marsikaj stori za razvozljanje položaja. Seveda pri tem ne smemo pozabiti, da obstojajo prave, velike težkoče v teritorijalnih vprašanjih. Trenotno je vsekakor moja nota dosegla, da se je položaj na nasprotni strani popolnoma razjasnil. Akoprav nisem imel uspeha, bom kljub temu nadaljeval svojo pot. Seveda tudi ne bomo napravili takoj nadaljnega koraka, ampak šele po gotovem odmoru, v primernem trenotku in sporazumno z zavezniki. Menim pa, da ne smemo držati rok križem in da ne smemo pustiti časa v nemar.

DR. HELFERICH ODLOŽIL DIPLOMATIČNO ZASTOPSTVO PRI RUSKI VLADI.

BEROLIN, 23. (Kor.) Wolffov urad poroča: Kakor čujemo, je bil državni minister dr. Helferich v smislu svojega predloga oproščen diplomatičnega zastopstva Nemčije pri sovjetski vladi. Na željo državnega kanclerja bo zopet prevzel svoje prejšnje delo, da nadaljuje združenje gospodarskih predlog za mirovna pogajanja.

Odstop japonskega kabineta.

TOKIJO, 23. (Kor.) Kabinet je odstopil.

Velika železniška nesreča v Draždanih.

DRAŽDANE, 23. (Kor.) Tu sta trčila danes dva vlaka. 32 oseb je mrtvih, 28 težko ranjenih. V ponesrečenem brzovlaku se je nahajal tudi bivši avstrijski trgovinski minister, dr. Bärnreither, ki sicer na zunaj ni ranjen, pač pa čuti notranje bolečine in je poklical k sebi zdravnika.

Hlapec Jernej in njegova pravica.

Niti štirinajst dni še ni, kar je avstrijski ministrski predsednik, baron Hussarek, govoril nemškim časnikarjem iz rajha o »kugi, ki se hoče zanašati v naše zdravo telo« in o »frazi o tlačenih narodih«, s katero baje hočejo naši sovražniki nam kaliti vodo. Šel je potem še dalje in govoril o členu 19. državnega osnovnega zakona, kateri da je »magna charta libertatum« vseh narodov v državi, ki da so se kar najsvobodneje in nasijajneje razvijali pod zaščito tega zakona. A tudi za mala plemena da skrbi država kar najkrepkeje.

Mi tržaški Slovenci smo bili že odnekdaj sem pastorki državne uprave, katera nas je vedno smatrala za manj vredne in nas kvečjemu le skušala zlorabljati v namene svojega zlokobnega »divide et impera«, a plačevala nam je to naše nezavestno podpiranje njenih ciljev, če ne že naravnost z očitnim preziranjem in zaničevanjem, pa gotovo z doslednim ponižujočim omalovaževanjem, prihajajoč nam z vsakovrstnimi obljubami glede naših najnujnejših narodnih življenjskih potrеb, katerih pa nam ni izpolnjevala nikdar. — Zlasti na šolskem polju moramo zabeleževati, rekli bi, naravnost nepregledno vrsto takih vladnih obljub, katerih izpolnitve smo čakali desetletja in še danes čakamo zaman. In da se nam niso izpolnjevale, nismo bili morda krivi mi, temveč vedno le — razmere, to se pravi: volja močnejšega! O, pri nas v Avstriji ni bilo nikdar tlačenih narodov! Imeli smo samo vedno in imamo še vedno le gospoda s svojimi c. kr. valpti, a drugi smo bili in smo sluge, hlapci, tlačani, ki nas je bilo treba vedno pritiskati z vso močjo ob tla, nas držati v duševni temi, da ne bi spoznali, da smo tudi mi ustvarjeni za uživanje solnčne svetlobe in toplote, svobode, enakopravnosti. Pri nas v Trstu je še prav posebno veljalo kot nelzpodbitno pravilo: od drugod se pritepli tujec, Nemec, kvečjemu še Italijan, bodi gospod, dobivaj najboljše službe, uživaj vse udobnosti in pogodnosti; Slovenec, ti si pa rojen za hlapca, težaka! Za onega lahko, gosposko delo, zate, ki imaš krepke, zdrave mišice in pod težo neupogljive rame, pa samokolnica, tovor in gnojne vile! Kvečjemu še tam, kjer je bilo treba neomajne zanesljivosti in neoporečne poštenosti, tam je bilo tudi še morda prostora za Slovenca, da je kakor zvest pes čuval svojega gospodarja in njegovo večjidel z delom neutrudnih slovenskih delavskih rok nakopičeno imetje. Tam gospod, tu hlapec!

Kar imamo tržaški Slovenci izobraževalnih sredstev, smo si jih morali ali s težkim, skoraj vse naše sile izčrpajočim bojem šele priboriti od svojih nasprotnikov, ali pa si jih ustvariti sami, v svojimi lastnimi sredstvi. Tako je lahko umljivo, da nismo v tem lastnem prizadevanju mogli priti preko otroških vrtcev in ljudske šole ter da imamo na vsem širokem polju strokovnega šolstva edino le svojo, seveda svojo, s svojimi lastnimi sredstvi vzdrževano trgovsko šolo. In še tu so se nam delale z vseh strani največje ovire, največje težave, samo da bi se nam zaprla pot do izobrazbe, do napredka. — Potem pa prihaja baron Hussarek s svojo trditvijo, s svojo veliko lažjo o najsvobodnejšem in najsijajnejšem razvoju narodov pod zaščito državnega osnovnega zakona in o najkrepkejši skrbi države za mala plemena!

Trst s svojim ogromnim prometom, s svojo velikansko industrijo nudi tisočem in tisočem usposobljenih delavcev sijajnega zaslužka. Z vedno večjo žalostjo, z vedno večjo bridkostjo, z naraščajočim in tudi že prekipevajočim ogorčenjem pa so tisoči in tisoči tržaškega slovenskega delavstva morali gledati, kako se ves ta boljši in najboljši zaslužek mimo njih in preko njih steka v žepe tujcev, katere jim je njihova strokovna izobrazba postavila za ukazovalce in gospodarje, dočim pa njim ni preostajalo drugo kot stara pesem: ded — hlapec, težak, tovorna živina; oče — hlapec, težak, tovorna živina; sin — hlapec, težak, tovorna živina; rod tlačanov, sužnjev v državi enakopravnosti, v državi najsvobodnejšega, najsijajnejšega razvoja vseh narodov! Z neustavljivo silo je tedaj izbruhnila iz slovenskega delavstva zahteva po strokovni izobrazbi, po strokovnem pouku v njegovem slovenskem materinem jeziku, po slovenski obrtni šoli.

Vlada se ni mogla izogniti več in priznala je upravičenost te zahteve ter izjavila, da ji je pripravljena ugoditi. Bilo je to še pred vojno. Ali tudi že tedaj je takoj tudi našla cel kup izgovorov, da ostvaritev te obljube začasno ni mogoča, češ, ker ni na razpolago ne učnih srdstev, ne učnih moči ki celo tudi ne učnih prostorov. Prišla je vojna, in tu naša zahteva ni morda zaspala, temveč se je nje izpolnitev celo kazala od dne do dne nujneje potrebna in to ne morda samo z našega vidika, temveč tudi v prid državi sami, ki potrebuje od dne do dne več strokovno izobraženega delavstva in ga bo tudi potrebovala vedno več. — In to dejstvo predvsem, ne pa morda upravičenost naše zahteve kot take, je bilo pač povod, da je vlada resno začela misliti na ustanovitev slovenske višje obrtne šole v Trstu v svoj načrt tudi njegov naslednik — Nemec, minister za javna dela dr. Homann, ki je zastopnikom tržaških Slovencev najslovesneje zagotovil uresničenje naše zahteve že z začetkom letošnjega šolskega leta. In res, storilo se je vse, da bi se bile začetkom letošnjega šolskega leta otvorile na državni višji obrtni šoli v Trstu slovenske vzporednice: našli so se prostori, učna sredstva in namestile so tudi že učne moči. — Bilo je pripravljeno vse. Toda ko je prišel čas vpisovanja, se je razglasilo, da slovenskih vzporednic ne bo!

Istočasno, ko je ministrski predsednik baron Hussarek pel nemškim rajhovskim časnikarjem svojo visoko pesem o enakopravnosti vseh avstrijskih narodov, o njihovem najsvobodnejšem in najsijajnejšem razvoju pod zaščito državnega osnovnega zakona, o najkrepkejši državni skrbi za mala narodnostna plemena, je njegov ministrski tovariš dr. Hormann dokazal v dejanju, da je ta visoka pesem ravno tako visoko v nebo kričeča laž! —

Razne politične vesti.

Predpriprave za parlamentarno jesensko zasedanje. Sklicanje zbornice za 1. oktobra je bilo izvršeno vsled potrebe novih davkov, ki jih bo predložila vlada najdalje do konca oktobra. Pod pritiskom finančnega odseka je izdelal finančni minister tudi finančni načrt. Zbornico čaka mnogo in težkega dela, za vlado samo pa se bližajo zopet kritični trenotki. Večinski problem še vedno ni rešen. Negotovost, ki je vladala pri glasovanjih v finančnem odseku, bo gospodarila najbrže tudi v plenumu. Slučajnosti in toleranca opozicije bodo veljali kot merodajni faktorji. Po davčnih predlogah, ki bodo rešene najbrže šele koncem novembra, pride zopet na površje tradicijonalni proračunski provizorij. Proračunski provizoriji povzročajo, kakor znano, običajno jako kritične trenotke v zbornici. Vlada upa, da se bo rešila tega kritičnega trenotka s podaljšanjem mandatov, ki potečejo koncem tega leta. Sporedno s sejami poslanske zbornice se bode vršila tudi delegacijska zasedanja in sicer začetkom okt. odseki, sredi meseca pa plenum. V politični debati, ki bo uvedla jesensko za-

sedanje, bo igralo jugoslovansko vprašanje najbrže največjo ulogo. Poročila o zahtevah ogrske vlade glede Bosne, Hercegovine in Dalmacije so napravila v krogih avstrijskih poslancev največji vtis in zato je skoro gotovo, da bo takoj ob otvoritvi zasedanja vložena glede rešitve jugoslovanskega vprašanja cela vrsta nujnih vprašanj. V parlamentarnih krogih računajo s tem, da bo avstrijsko stališče napram nameram ogrske vlade izraženo enoglasno tako v poslanski, kakor tudi v gosposki zbornici.

Vzrok odklonitve Burianove note. Dunajski »Sonntag« poroča iz Curiha: Po izjavah angl. in francoskega časopisja bi bila Burianova nota razpravljiva za demokracije zapadnih vlasti. Če pa vkljub temu avstrijski korak ne dovede do sedaj do miru, je vzrok temu v globoko ukoreninjenem mnenju voditeljev zapadnih vlasti, da se ententi posreči v prihodnjem letu doseči zmago nad osrednjima vlastima in tako tudi mir po svojih željah.

Parlamentarizacija vlade v Nemčiji. V Nemčiji obstoja nedvomno že dalje časa notranje-politična kriza, ki postaja vedno bolj akutna. Časopisi razpravljajo javno o Hertlingovi krizi in naglašajo, da je slep, kdor bi jo hotel tajiti. Sicer ne gre za kako novo krizo, ampak le za nadaljevanje julijske, ki se je pričela z odstavitvijo bivšega državnega tajnika za zunanje stvari, dr. Kühlmanna, na čigar mesto je stopil potem admiral Hintze. Toda zdi se, da je imel baron Hertling pri tem jako nesrečno roko. To novo kolo na nemškem vladnem vozu je namreč, vsaj dosedaj, popolnoma odpovedalo, posebno v domajski zadevi, in zato se vedno bolj pojavljajo glasovi, ki naglašajo nujno potrebo parlamentarizacije vlade. Govori se celo, da bi bili tudi socijalni demokrati pripravljeni stopiti potem admiral Hintze. Toda zdi se, da je imel baron Hertling pri tem jako nesrečno roko. To novo kolo na nemškem vladnem vozu je namreč, vsaj dosedaj, popolnoma odpovedalo, posebno v domajski zadevi, in zato se vedno bolj pojavljajo glasovi, ki naglašajo nujno potrebo parlamentarizacije vlade. Govori se celo, da bi bili tudi socijalni demokrati pripravljeni stopiti v parlamentarno vlado in da je za podkancelarja določen sodrug Ebert, za kancelarja pa eden voditeljev centra. V resnici so vse to le navadne govorice; kajti pogajanja med strankami še niso končana in še ni nič odločeno. Med večino-imi strankami namreč še vedno ne vlada ono soglasje nazorov glede zunanje in notranje politike, ki bi bilo potrebno za parlamentarizacijo državnega vodstva. Centrum, kjer se nahaja ključ k rešitvi tega vprašanja, je dosedaj še odločno za Hertlinga, ki ideji vstopa socijalistov v vlado ni čisto nič naklonjen. Za enkrat ostane v Nemčiji najbrže še vse pri starem.

Plebiscit v Bosni in Hercegovini. Kakor se vidi, so na Madžarskem že popolnoma prepričani, da se v kratkem pripojita Bosna in Hercegovina Madžarski. Da bi se pa vendar glede te pripojitve vsaj na videz uveljavilo načelo narodne samoodločbe, se namerava vprašanje pripadnosti obeh dežela, kakor tudi »Az Est«, rešiti s plebiscitom, ljudskim glasovanjem, če bi pa bilo to nemogoče zaradi tehniških ovir, pa bi se sklical bosenski sabor, pri čemer računajo potem Madžari na to, da se mohamedanci izrečejo za priklopitev k Madžarski.

Združenje slovaških strank. Slovaški poslanec v ogrskem državnem zboru, Juriga, je povabil voditelje slovaških strank: slovaške narodne stranke, slovaške ljudske stranke in socijalno demokratske stranke na porazgovor, na katerem naj bi se ustanovila enotna slovaška politična stranka.

Slovenska Ljudska Stranka na Goriškem. Kakor znano, ste se na Goriškem združili obe struji SLS v enotno stranko. Zaupniki te skupne stranke so zborovali 5. t. m. v Gorici. Iz poročila, objavljenega v »Goriški Straži«, posnemamo naslednje podrobnosti: Za načelnika je izvoljen msgr. dr. Josip Ličan, v vodstvo stranke, ki je obenem konzorcij za izdajanje »Goriške Straže«, pa: Berbuč Iv., c. kr. profesor v p.; dr. Ivo Novak, odvetnik v Gorici; Berlot Anton, dekan v Kanalu; Likar Ladislav, nadučitelj v Števerjanu; Ipavec Andrej, c. kr. gimnazijski ravnatelj v Gorici; Abram Jožef, župnik pri Sv. Luciji; Valentinčič Ign., dekan v Komnu; Švara Franc, vikar v Šempolaju; Kokošar Ivan, župnik na Grahovem; Rejec Jakob, župnik v Solkanu; Zuchiatti Anton, veleposestnik v Medani; Rejec Anton, župnik v Šebreljah; Novak Alojzij, dekan v Črničah; Manfreda Anton, posestnik na Idrskem; Vuk Anton, vodja čevljarske zadruge v Mirnu; Černic Franc, župan v St. Petru; Kovačič Karol, župan v Avčah; Stopar Anton, posestnik v Dobravljah; Huber Franc, posestnik v Bovcu; Bevk Gabrijel, posestnik v Černem; Sever Iv., posestnik v Rihemberku. — Člani vodstva so vsi državni in deželni poslanci. Pri zborovanju so bili navzoči tudi zastopniki agrarne stranke. Načelnik te stranke, dr. Franko, je izjavil, da z veseljem pozdravlja misel, da bi se vsi Slovenci združili k skupnemu delu za blagor ljudstva in da bi se agrarna stranka, ki ni nikdar zatajila pozitivnega krščanskega načela, združila v S. L. S. Toda treba je, da se glede nameravane spojitve razgovori s pristaši agrarne stranke, ki so razkropljeni po svetu. Izjavlja, da je zdaj za pridružitev k S. L. S., ki je najmočnejša in ima prihodnjost, da je pripravljen sodelovati in upa, da pride po zaslišanju pristašev agrarne stranke tudi do popolne spojitve z SLS, s katero ima skupen program. Na zborovanju je o položaju poročal državni in deželni poslanec Josip Fon.

Nov kongres zatiranih narodov. »Kölnische Zeitung« poroča iz Curiha: Glasom italijanskih listov se bo v kratkem vršil v Rimu nov kongres zatiranih narodov in sicer takoj po ententni konferenci v Parizu, ki je bila za kratek čas odgodena. Na kongresu bodo sodelovali zastopniki vseh tlačenih narodov in odbori, ki so bili ustanovljeni v ententnih državah v svrho zaščite teh narodov. Predsedovali bodo kongresu Albert Thomas, Torre in Steed.

Vatikan in Burianova mirovna nota. — Kakor poroča »Nationaltidende« iz Rima, je papež po posvetovanju z državnim tajnikom, kardinalom Gasparrijem sklenil, da ne prevzame inicijative med vojujočimi se državami, ker je po izkušnjah njegovega zadnjega posredovalnega poizkusa jeseni 1917. mnenja, da bi bilo vsako njegovo posredovanje brezuspešno. Pač pa namerava izročiti vlastim noto, v kateri bo naglašal, da bi se smatral srečnega, ako bi zamogel doseči mir in izražal za slučaj, ako bi se vojujoče se stranke obrnile nanj, tudi svojo takojšnjo pripravljenost za posredovanje.

Občinama Isire!

Javlja se občinskim glavarstvima, da Nabavni ured za Istru namjerava kupiti uz prometnu cijenu stanovitu količinu istarskog vina iza kako se pokrije potreba domaćeg pučanstva a to u svrhu, da doblje u zamjenu živeža.

Pošto se u pokrajini danomice osjeća veliko pomanjkanje živeža, poziva se općinska glavarstva, da upozore zainteresante na blagodat ove akcije, koja će biti od velike koristi za aprovizaciju Istre te da ih pozovu, da prikažu ovom uredu eventualne ponude.

Nabavni ured za Istru. Predsjednik: Lasciac.

Aprovizacijske stvari.

RAJONIRANJE SLADKORNE PRODAJE.

Sladkorna poslovalnica poziva prodajalce sladkorja, da pridejo po izkaznice svojih odjemalcev za nakup sladkorja, veljavne za mesece od oktobra 1918 do marca 1919. Prodajalci, ki še niso izročili že zapadlih izkaznic, lahko store to ob priliki, ko pridejo po nove. — Sladkorna poslovalnica je odprta od 9 dop. do 12 opoldne in od 4 do 6 pop.

Domače vesti.

Kurivo za letošnjo zimo. V soboto, 21. t. m., se je vršila pred namestnikovim predsedstvom seja komisije za kurivo. Namestnik je očrtal stanje oskrbe s kurivom na splošno in podajal znane težave v dobavi in prevozu premoga. Zaradi teh okoliščin bo oskrba mesta bodočo zimo težavna in je treba že sedaj skrajnega varčevanja z vsem kurivom. Glede sladkega oglja je položaj neprimerno ugodnejši, ker ima primorsko društvo za preskrbo kuriva večjo množino sladkega oglja v zalogi za zimo. Važno točko posvetovanj je tvorila naprava ogrevalnic v bodoči zimi za vse ljudske sloje, akcija, ki se uvede po cesarjevi inicijativi v vseh večjih krajih monarhije. Namestnik je predlagal, da naj se za te ogrevalnice uporabijo že obstoječi društveni prostori, knjižnice itd. Za izvedbo te akcije se je sestavil ožji odbor, ki se razširi v deželno poslovalnico. Nadalje se je razsežno razpravljalo o oskrbi Trsta s petrolejem in se ugotovilo, da se je vsled odredbe trgovinskega ministra v vsej državi bistveno zmanjšala oddaja petroleja domačim gospodarstvom. V Trstu se začne oddajati petrolej domačim gospodarstvom že ta teden. Končno je namestnik izrazil trdno upanje, da se posreči, premagati tudi težave te zime. Za to pa da je treba tesnega skupnega delovanja vseh udeleženih krogov in strogega brezizjemnega izpopolnjevanja na kar največjo omejitev razsvetljave in kurjave se nanašajočih odredeb.

Šolska refekcija. Vpisovanje otrok, ki letos vstopajo v prvi razred ljudske šole ter imajo njihove rodbine živilsko izkaznico z rdečo črto, potem prijave izpremembe šole in ponavljanja zadnjega razreda kake občinske, državne ali zasebne meščanske šole se bo v smislu objavljenih določeb vršilo tudi še danes in sicer za rodbine, katere so zamudile vpis svojih otrok pretekle, za to določene dneve. Vpisovanje se vrši v paviljonu mestnega vrta od 2½ do 6 pop. S seboj je prinesti polez otrekovega rojstnega lista živilsko izkaznico, za zaznambo izpremembe šole in ponavljanja zadnjega meščanskega razreda pa tudi zadnje šolsko izpričevalo. Kdor se ne prijavi, izgubi od 1. oktobra dalje šolsko refekcijo. Prijaviti se ni treba tistim, ki že dobivajo šolsko refekcijo, izvemši zgoraj navedena slučaja.

Slava cenzuri! V nedeljski številki namerja tržaška cenzura zaplenila nekoliko stavkov iz poziva Narodnega Sveta za prostovoljno plačevanje narodnega davka v namene Narodnega Sveta. Prav iste stavke je zaplenila tudi ljubljanska cenzura v ljubljanskih dnevnikih. Včeraj pa smo prejeli nedeljsko številko pulskega »Hrvatskega Lista«, in tu vidimo na uvodnem mestu objavljen isti poziv Narodnega Sveta s podpisom dr. Korošca, a v njem niti črtice črtane. V Puli, trdnjavi, kjer je menda vendar takolmenovana »politična« cenzura najstrožja, niso našli v pozivu ničesar, kar bi »oškodovalo interese vojevanja in zunanje politike«, dočim pa so bili v Trstu in Ljubljani oni stavki tako nevarni, da jih je bilo treba črtati. Klobuk z glave pred tako modrostjo slavne cenzure!

Težaško vprašanje. Socijalnodemokratska konferenca, ki naj bi se bila vršila v nedeljo, 22. t. m., v Trstu in se bavila s »tržaškim vprašanjem«, se ni vršila, ker se je, kakor smo poučeni, na željo italijanske socijalnodemokratske stranke preložila na poznejši čas, po pokrajinskem kongresu italijanske socijalnodemokratske stranke, ki se bo vršil 1. in 2. novembra t. l.

Okrajni glavar aretiran zaradi sleparstva s sladkorjem. Splitska »Nova Doba«-poroča 19. t. m.: Snoči je prispel s parobrodom iz Makarske v Split c. kr. višji okrajni komisar in voditelj okrajnega glavarstva v Makarski, dr. Karel Zorec. Takoj po prihodu so ga aretirali in odpeljali v sodni zapor. Ta aretacija je z zvezi s sladkornim škandalom, ki se je razkril predkratkim. V stvar je zapleten poleg Zorca uradnik Zadružne Zveze v Splitu, Bekavac, potem vodja aprovizacije v Makarski Pero Klarić in nadzornik prehrane Perković, ki so tudi aretirani. Le-ti so spotazumno prodali 113 kvintalov sladkorja, določenega za Makarsko, za 291.500 K. Bekavac si je prihral 149.000 K, ostali trije, tudi Zorec, pa so dobili po 42.500 K. Tako prodani sladkor se je prodajal potem na Visu po 30 K in 30'50 K. — Dogodek vzbuja po vsej Dalmaciji velikansko senzacijo.

Odbor šentvidske podružnice CMD ima danes, v torek, sejo in sicer ob 8 zvečer v navadnih prostorih.

Narodna galerija. V sredo, 18. septembra se je vršil v Ljubljani ustanovni občni zbor društva »Narodna galerija«. Udeležba je bila prav lepa. Zbralo se je poleg umetnikov mnogo ljubiteljev umetnosti iz vseh ljubljanskih krogov in tudi nekaj zunanjih gostov. Zborovanje je vodil kot starostni predsednik ces. svetnik Franké, ki je naznanil, da je pristopilo društvu dosedaj 108 članov, med njimi že tudi nekaj ustanovnikov. Po predavanju dr. Regalija o pomenu Narodne galerije in o njeni organizaciji, je občni zbor odobril od vlade že potrjena pravila, nakar so se vršile volitve odbora. Za predsednika je bil izvoljen trgovec Ivan Zorman, ki je ob simpatičnem pritrjevanju zborovalcev obljubil, da bo posvetil vse svoje sile procvitu nove važne slovenske kulturne organizacije. V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: ces. svetnik Ivan Franke; V. Steska, knezoškofijski kancler; Ivana Kobilca, akad. slikarica; I. Praprotnik, ravnatelj Jadranske banke; dr. Mantuani, muzej. ravnatelj; dr. M. Zamik, ravnatelj magistratnih uradov; Rihard Jakopič, akad. slikar; dr. Iz. Cankar, urednik; dr. Janko Kersnik, ravnatelj Kmetske posojilnice; vsi v Ljubljani; dr. Iv. Prijatelj, kustos c. kr. dvorne biblioteke na Dunaju; I. Krofta, ravnatelj Kreditne banke; dr. Kimovec, kanonik; profesor Fr. Kobal; August Bukovec, dež. računski svetnik; dr. Regali, odvetniški kandidat; E. Legat, ravnatelj Zadružne zveze, vsi v Ljubljani; Z. Katnik, Trst; dr. Ernest Kalan, odvetnik v Celju; dr. Schreiner, šolski svetnik v Mariboru. V umetniško komisijo so bili izvoljeni: predsednik Zorman ter sledeči umetniki: Rihard Jakopič, Ferdo Vesel, M. Sternen, F. Tratnik, Iv. Vavpotič, H. Smrekar, F. Berneker in L. Dolinar. Po kratkem razgovoru, kako urediti propagando za Narodno galerijo, je predsednik zaključil ustanovni občni zbor.

Mestna zastavljalnica. Danes, v torek, se bodo dopoldne prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene meseca decembra leta 1917. na zastavne listke serije 142 in sicer od št. 217.001 do št. 220.000, popoldne pa nedragocene predmeti, obleka in perilo, zastavljeni na zastavne listke serije 142.

Glasbena šola podružnice Glasbene Matice v Trstu. Vpisovanje v glasbeno šolo se bo vršilo danes, v torek in jutri, v sredo, od 4 do 6 v društvenih prostorih, ul. Galatti 20 I. (Narodni dom). Redni pouk pa se prične v ponedeljek, 30. t. m. Šolsko vodstvo.

Slovenski oddelek organizacije oskrbnic vojaških sirot posluje vsak ponedeljek in četrtek od 4 do 7 pop. in vsako sredo od 10 do 12 opoldne. Posleduje v prvi vrsti zaradi zgornje okolice, da se omogoči oskrbnicam in njihovim varovancem in vojaškim vdovam direkten stik s poslovalnico.

A. S.

Zdravstveno stanje v Trstu. V času od 17. do 24. t. m. je mestni fizikat ugotovil 60 novih slučajev nalezljivih bolezni in sicer: **davice** 6 (Stara mitnica 2, Sv. Vid, Staro mesto, Novo mesto, Škedenj po 1); **škrlatice** 1 (Sv. Vid); **trebušnega legarja** 22 (Stara mitnica 6, Nova mitnica 5, Novo mesto 3, Sv. Jakob, Farneto po 2, Sv. Vid, Staro mesto, Sv. Ana, bolnišnica po 1); **driske (griže)** 6 (Stara mitnica 3, Sv. Vid, Rojan, bolnišnica po 1); **lozle** 4 (Staro mesto 3, Škedenj 1); **trahoma** 12 (Stara mitnica 7, Sv. Vid, Staro mesto, Nova mitnica, Škedenj, Farneto po 1); **malarije** 9 (Stara mitnica 1, od drugod 8). — Umrlo je za legarjem 5 oseb (bolnišnica 3, Sv. Vid, Škedenj po 1), za grižo 1 (Nova mitnica).

Odbor podružnice Z. J. Ž. Trst I. se bo konstituiral v svoji seji 25. t. m. ob 7 in pol zvečer v društveni gostilni ulica Lazzaretto vecchio. Prosim odbornike, da se gotovo udeleže te seje.

Predsednik.

Rojanski Sokol je priredil v nedeljo izlet v Lonjer. Izleta se je udeležilo precejšnje število članov, toda prijateljev Sokola je še vedno malo število. Mladina bi se prav lahko udeleževala Sokolskih izletov v večjem številu. Ob povratku so člani v tramvaju pri Sv. Ivanu zapeli »Naša stara prava« in glej, takoj se je vsul dež kamnja na tramvaj in udaril dva člana Sokola. Prepevajoče naše mlajenke, narodne pesmi, so izletniki dospeli v telovadnico v Rojanu, kjer se je razvila prosta zabava. — V nedeljo, 29. t. m., priredi Sokol izlet na Opčine, Banc in Konkonel. Vabimo že sedaj našo mladino, naj stopi v sokolske vrste, kajti bodoči Jugoslaviji moramo vzgojiti narodno-zavedno mladino in ravno tako vzgojo nudi naš Rojanski Sokol.

»Ljudski oder« prekine za nekaj časa izposojevanje knjig, ker je preureditev knjižnice nujno potrebna. Pozivljamo člane, ki imajo izposojene knjige, naj jih vrnejo tekom tega tedna, da se knjižnica čim preje zopet otvori.

Vojno - pomožni urad političnega društva »Edinost« posluje v prostorih »Tržaškega podpornega in bralnega društva« v ulici Carintia št. 39, I nad., na levo, in sicer, izvzemši nedelje in praznike, vsak dan od 9 in pol dop. do 12 in pol pop. Ob tem času je urad na razpolago strankam za vsakovrstna pojasnila in sestavljanje vlog v vojnoskrbnih in raznih drugih zadevah. V slučajih potrebe bo poslujoči uradnik za stranke tudi osebno posredoval na pristojnih mestih.

Vojni album c. in kr. težkega topniškega polka št. 7. prej c. in kr. trdnjavski topniški polk št. 7. (sestavljen iz trdnjavskih topniških bataljonov št. 8. in 10.) Polk izda obširno ilustrovano spominsko knjigo. V interesu popolnosti tega spominskega dela se vabijo vsi pripadniki in prijatelji polka, častniki in moštvo ter njihove družine k sodelovanju. Zbero se vsi junaški čini in doživljaji polkovnih baterij od začetka vojne v Belgiji, Franciji, Srbiji, Romuniji, Rusiji, Italiji in Turčiji v težkih bojih do sedaj in od sedaj naprej in se izrazijo našim potomcem v spomin v obliki te knjige. Prosi se, da se pošlje vsakovrstnih fotografij, beležke iz dnevnikov, spise o činih in doživljajih polkovih pripadnikov in slike padlih tovarišev. Vsa na razpolago stavljena snov se po uporabi vrne nepoškodovana. Vsi častniki, ki so kdaj pripadali polku, so nujno naprošeni, da pošljejo kratek opis svojega vojaškega službovanja, sedanji naslov in svojo sliko z lastnoročnim podpisom. Čisti dobiček je namenjen v korist vdov in sirotinskemu skladu polka. Na vse dopise in vprašanja na naslov: c. in kr. težki topniški polk št. 7. oddelek vojni album. Dunaj I./75. se takoj odgovori.

Nezgode. 14letni Mariji Perhauc, stanujoči v Rocolu št. 1 je med delom v Pastificio Triestino zlomil stroj štiri prste leve roke. Prepeljali so jo v bolnišnico.

Ivan Samarina, 17 let star, stanujoč v Škednju št. 2 si je pri popravljanju nekega stropa precej opekel na obrazu. Opekline so precej nevarne.

— Pri padcu na cesti se je 5letna Ana Concion, stanujoča pri Sv. Ivanu št. 5454 precej poškodovala. Prepeljali so jo v mestno bolnišnico.

DAROVI.

— Za šentvidsko šolo je daroval g. Valentin Bačar K 50'—. Denar je izročen blagajniku. Iskrena hvala!

— Za oslepelega slovenskega vojaka iz Brd darujejo v nakup harmonike: A. Slavik 5 K, dekan A. Cink 3 K, kateh. M. Skabar 2 K, Anica Čok 2 K.

†

Janko Turk in soproga **Roza** naznanjata vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njun ljubljenček-edinec

Bogomil

danes po kratki mučni bolezni, star 21 mesecev, poletel med angelčke.

Pogreb se bo vršil danes, v torek, 24. t. m., ob 10 dopoldne iz hiše žalosti ul. Risorta št. 10.

Trst, 24. septembra 1918.

Novo pogrebno podjetje Corso 47.

MALI OGLASI

se računajo po 8 vin. beseda. — Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Najmanjša pristojbina znaša 80 vinarjev.

Hotel Balkan kupuje dobre vinske sode plača dobro. 2778

Prodajo se ali zamenjajo razni okviri za okna in oboknice v dobrem stanu Ulica Acque št. 19. S. Zanini. 2741

Prodajo se sledeče stvari: 2 popolna okvirja za okno, 1 vratni okvir z vrati vred, 3 sodčki od 20 do 40 litrov, dvokolesni voziček in štedilnik. Sv. Ivan-Vrdela Zgor. št. 1055. 2715

Dijak se išče za poučevanje učenca prve nemške gimnazije. Škofolja-Sv. Peter 58. 2772

Prodam veliko salonsko zrcalo, plinsko lico na pet plamenov. Ulica Solitario št. (Mlekarna). 2779

Podčastnik nameščen za Goriškem in Furlanskem išče tovariša, nameščenega v Trstu, v svrho zamene službe; pojasnila ul. Farneto 9 (čevljar). 27.8

Izboren jabolčnik, nekoliko hektolitrov, se takoj proda. G. Puklavec, ul. Geppa 23. 2776

Prodam poročno sobo in kuhinjsko opravo. — Sušelj, ul. Remota 8, II. 2769

Proda se plav, srilea sov klobuk in moški lakasti čevlji št. 41 Ulica Traversale al Bosco 3, I, Gorenz.

Vreče vsake vrste kupuje in plača po najvišjih cenah Fran Babič v Trstu ul. Molino grande št. 20. 2779

Kupujem staro in novo pohištvo, cunje, bombaž itd. Ulica Bosco 10. 2710

Išče se stanovanje z vrtom se išče v najem. Ponudbe pod „Takoj“ na ins. odd. A 10 3147

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce, galanterije in drobnice. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nicolo 19

Te dni se je odprla vsem dobro znana slovenska gostilna

„Ex Grotta“

ulica Tivarnella.

Voditeljica se priporoča vsem slovenskim gostom. Toči se dober kraški teran in dobro pivo. Izredna kuhinja. Postrežba točna.

Kraste,

lišaj, srbež in drugo kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače mazilo **Paratol.** Ne umaže, nima duha, se more tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 5, rodbinski lonček K 9. Nadalje prašek PARATOL za varstvo občutljivo kože, ena škatlja K 3. Dobi se otoje ako se pošlje najprej denar, ali po povzetju. Naslov:

Paratol-Werke, lekarnar Ulmer, Budimpešta VII, Rózsa utca 21.

Spreten glavni knjigovodja

- se sprejme takoj. -

Za hrano in stanovanje preskrbljeno.

Pismene ponudbe z označbo zahtevane plače in navedbo prejšnjih služb je vložiti na c. kr. stavbno ekspozituro, Tolmin.

Dobroznana urarna in zlatarna

A. Pöltl v Trstu, Trg stare mitnice štev. 3.

Bogata zaloga osukovrstnih ur ter raznih zlatenin.

Prodajam

vage (decimalne) 3, 5, 8, 10 kvintalov; vrvi več vrst, bicikle, šivalne stroje in kotle za kuhanje žganja.

Martin Srebotič, Poreč (Istra).

Razglednice.

Umetniške glave, prirodne, ljubavne itd. 100 kosov samo K 20. Razpošilja se po povzetju. Naslov. Martin Capar Veliko trgovište (Hrvatska).

KONJAK

Za oslabele vsled starosti, za slabosti v želodcu in proti izgubi telesne moči je stari **vinski-konjak** že več stoletij znan kot priznano **krepčilno sredstvo**, ki oživlja duh in telo. Pošilja 4 polliterske steklenice franko za K 88. Vino belo in rdeči burgundec od 56 l naprej dokler je še kaj zaloge po K 6.80 liter.

BENEDIKT HERTL,

veleposestnik, grad Golič pri Ronjalah, Istr.

Srbež,

krasto, lišaj, garje in sličnе kožne bolezni ozdravi hitro in sigurno domače mazilo **Paratol.** — Ne umaže, nima duha, se more torej tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 5,—, rodbinski lonček K 9. Nadalje prašek **Paratol** za varstvo občutljivo kože, ena škatlja K 3.—. Dobi se oboje po povzetju ali ako se pošlje denar naprej. — Naslov:

Paratol-Werke, lekarnar Ulmer — Budimpešta VII/51 Rózsa utca 21.

GAMBRINUS

Varieté — vsaki večer ob 9½, velika varietetna predstava — Vstopnina K 1·— — Kabaret

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio 5

(Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 23,500.000.—

FILIJALKE: Dunaj Tegetthoffstrasse 7—9 Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija Split, Šibenik, Zadar.

VLOGE NA KNJIŽICE

3½%

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka sproti. Obrestovanje vlog in tekočem in žiroračunu po dogovoru - Akreditiv čeki in nakazanje na vsa tuja inozemska tržišča

KUPUJE IN PRODAJA: vrednostne papirje razne, obligacije, zastavna pisma, prioritete delnice, srečke, valute devize, promese itd. Daje PREDUJME na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. SAFE DEPOSITS PROMESE. — — Prodaja srečk razvrstne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk i. t. d. brezplačno. Stavbni kredit, rembours krediti. Borzna naročila. — Inkaso.

MENJALNICA. — — — ESKOMT MENIC

Telefoni: 1161, 1734 in 2676.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Brzojavi: JADRANSKA.

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste

Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje. — UMETNI ZOBJE —

Pri ravnateljstvu Vojno-kreditnega zavoda za južno vojno okrožje v Celovcu so razpisani za novo osnovani kontrolni oddelek 3 mesta za inženerje, in sicer: za stavbinstvo (Hochbau), za strojništvo (Maschinenbau), in za kulturno stroko (Kulturingenieur).

Reflektanti naj vpošljejo svojo ponudbo z obširnim curriculom vitae in navedbo, koliko plače zahtevajo, ravnateljstvu v Celovcu, Villacherstrasse 6, ali pa naj se, čim možno, zglase osebno.